

Wymagania edukacyjne na poszczególne oceny
NOWE Słowa na start!, klasa 8 (NOWA EDYCJA 2020–2022)

Prezentowane wymagania edukacyjne są zintegrowane z planem wynikowym, będącym propozycją realizacji materiału zawartego w podręczniku *NOWE Słowa na start!* w klasie 8 (NOWA EDYCJA 2020–2022). Wymagania dostosowano do sześciostopniowej skali ocen.

Wymagania konieczne (ocena dopuszczająca)	Wymagania podstawowe (ocena dostateczna)	Wymagania rozszerzające (ocena dobra)	Wymagania dopełniające (ocena bardzo dobra)	Wymagania wykraczające (ocena celująca)
Uczeń potrafi:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dopuszczającą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dostateczną, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę dobrą, oraz:	Uczeń potrafi to, co na ocenę bardzo dobrą, oraz:
<ul style="list-style-type: none"> opisać graffiti 	<ul style="list-style-type: none"> porównać graffiti Banksy’ego z XVII-wiecznym obrazem 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat kolorystyki dzieła i określić jej funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję dodania maski postaci z obrazu omówić znaczenie otoczenia dla wymowy dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać inne dzieła sztuki, w których artyści prezentowali radzenie sobie z trudnymi doświadczeniami
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu przytoczyć argumenty wysuwane przez bohaterki 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować każdą z bohaterek 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić przyczynę sporu pomiędzy bohaterkami 	<ul style="list-style-type: none"> wyrazić swoją opinię na temat sporu zaprezentowanego we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć pracę pisemną związaną z tematem lekcji
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> określić kontekst biograficzny utworu omówić kompozycję wiersza i odnieść ją do definicji sonetu wskazać cechy bohatera romantycznego u podróźnego 	<ul style="list-style-type: none"> nazwać środki stylistyczne użyte w utworze i określić ich funkcję omówić obraz natury wyłaniający się z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę sonetu wskazać konteksty kulturowe związane z tematem utworu 	<ul style="list-style-type: none"> porównać wiersz Adama Mickiewicza z obrazem Rembrandta
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść przeczytane fragmenty tekstu do definicji powieści kryminalnej 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągnąć z przemyśleń bohaterów ogólne wnioski dotyczące natury człowieka 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat stwierdzenia bohaterki, że mówienie prawdy jest przejawem odwagi
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać środki stylistyczne użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję przywołanych w utworze: porcelany, fotela, książki, odzieży, planów omówić funkcję środków stylistycznych użytych w 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować przesłanie wiersza zinterpretować sens wyrażen <i>gąsienica czołgu i but tragarza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób przedstawienia zmian i migracji w innym tekście kultury

		utworze		
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • wymienić osiągnięcia Stephena Hawkinga, o których jest mowa w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić stosunek narratora tekstu do życia 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, w jaki sposób naukowiec postrzegał swoją niepełnosprawność 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie wynikające z relacji Stephena Hawkinga dotyczącej jego życia 	<ul style="list-style-type: none"> • odszukać informacje na temat ludzi, którzy osiągnęli sukces pomimo różnych ograniczeń życia
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wywiadu • zreferować odczucia lekarza podczas przeszczepu serca 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, dlaczego Zbigniew Religa został chirurgiem • scharakteryzować Zbigniewa Religę jako lekarza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić emocje Zbigniewa Religi, które towarzyszyły mu podczas pierwszej przeprowadzanej operacji • przedstawić romantyczną stronę zawodu lekarza, którą dostrzegał Zbigniew Religa 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie przekształconego frazeologizmu w tytule wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat filmu <i>Bogowie</i> w reżyserii Łukasza Palkowskiego
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić etapy tworzenia wywiadu 	<ul style="list-style-type: none"> • ułożyć pytania do autora podanego tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zebrać informacje na temat wybranej postaci, wymyślić temat wywiadu i ułożyć pytania • wskazać błędy w podanym wywiadzie 	<ul style="list-style-type: none"> • przeprowadzić wywiad z koleżanką lub kolegą 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić wybrany przez siebie wywiad i go ocenić • przeprowadzić wywiad z osobą ze swojego otoczenia na temat jej pasji
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić rodzaje fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić wybraną fotografię na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat roli światła w fotografii • omówić fotografie Charlesa Ebbetsa, Annie Leibovitz i Matthew Abbotta 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy wybranej fotografii artystycznej
<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć plan rozprawki 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić na przykładzie podanej rozprawki sposoby zachowania spójności tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować tezę do podanego tematu rozprawki • skorygować błędy w podanych rozprawkach 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy przykładowej rozprawki • stworzyć rozprawkę 	
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>neologizm, zapożyczenia, wyrazy rodzime, synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać funkcje neologizmów w podanych fragmentach tekstów • rozpoznać w tekstach rodzaje neologizmów • rozpoznać w tekście homonimy i wyrazy wieloznaczne 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić zasadność i funkcję użycia wyrazów obcych w tekstach • zastąpić podane wyrazy synonimami • zastąpić zapożyczenia wyrazami rodzimymi • przekształcić wypowiedzi tak, aby zawierały eufemizmy 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcje neologizmów w tekstach artystycznych 	
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić style funkcjonujące w polszczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy każdego ze stylów 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać styl podanej wypowiedzi 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć tekst w wybranym stylu 	

	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w tekście sformułowania nacechowane stylistycznie • wskazać błędy stylistyczne w podanych tekstach 	<ul style="list-style-type: none"> • przekształcić sformułowania nacechowane stylistycznie w neutralne stylistycznie • skorygować błędy stylistyczne w podanych tekstach 		
<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić zasady ortograficzne 	<ul style="list-style-type: none"> • uzupełnić podane teksty poprawnymi formami 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować teksty pod kątem ortograficznym 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć teksty poprawne pod względem ortograficznym 	
<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się terminami: <i>synonimy, antonimy, homonimy, wyrazy wieloznaczne, eufemizmy, zapożyczenia, neologizmy, styl naukowy, styl urzędowy, styl publicystyczno-dziennikarski, styl retoryczny, styl artystyczny, styl potoczny, wywiad, rozprawka</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
<ul style="list-style-type: none"> • opisać to, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać topos, do którego odwołał się artysta • omówić funkcje kolorystyki 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie symboli • wyjaśnić wymowę obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne teksty kultury przedstawiające ojczyznę jako matkę
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat bohaterów fragmentów tekstu • wskazać środki językowe użyte do opisu walki i określić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić funkcję użycia obrazowania fantastycznego w kreacji pana Betona 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję opisywania świata z perspektywy dziecka • sformułować uniwersalne wnioski 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny tekstu
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • opisać bohaterkę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać środki językowe użyte w utworze i określić ich funkcję • wymienić wartości istotne dla bohaterki wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję porównania bohaterki wiersza do Czarnieckiego • wypowiedzieć się na temat nastroju dominującego w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować ostatnią strofę utworu • przedstawić współczesny model patriotyzmu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Emilii Plater na podstawie dowolnych źródeł
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • wskazać podmiot liryczny wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać przykłady animizacji • wskazać w wierszu wyrazy dźwiękonaśladowcze • wskazać inne środki stylistyczne użyte w utworze • porównać sposób 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia wydarzeń w utworze • omówić sposób przedstawienia cara • określić funkcję animizacji 	<ul style="list-style-type: none"> • sformułować przesłanie <i>Reduty Ordona</i> • omówić obraz współczesnego świata przedstawiony w piosence Lao Che 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sylwetkę Juliana Konstatego Ordona na podstawie dowolnych źródeł • wypowiedzieć się na temat sposobu kreacji romantycznych legend bohaterów

	przedstawienia agresorów i obrońców	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję nagromadzenia wyrazów dźwiękonaśladowczych w utworze • odnieść postać Kapitana Polski do antycznych herosów i współczesnych superbohaterów 		
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść <i>Epilogu</i> • zidentyfikować adresata inwokacji jako „małą ojczyznę” 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia Paryża z perspektywy emigranta • omówić sposób przedstawienia <i>kraju lat dziecinnych</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontrasty pomiędzy przedstawieniem Paryża i <i>kraju lat dziecinnych</i> (przestrzeń: natura – miasto, swojskość – obcość, wspólnota – konflikt) • omówić funkcję kolorystyki dominującej w inwokacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób przedstawienia przestrzeni w inwokacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu • podjąć dyskusję na temat przyczyn i konsekwencji emigracji
<ul style="list-style-type: none"> • opisać Soplicowo • wymienić głównych bohaterów epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić tytułowego bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy mieszkańcami Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić harmonię pomiędzy człowiekiem a naturą w odniesieniu do przedstawienia Soplicowa 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić formacje szlacheckie przedstawione w <i>Panu Tadeuszu</i> • omówić obyczaje szlacheckie zaprezentowane w epepei 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać wady każdej spośród formacji szlacheckich 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję tradycji w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy sposobu przedstawienia szlachty (pozytywny i negatywny wizerunek) 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć komizm i ironię w sposobie przedstawienia wybranych bohaterów
<ul style="list-style-type: none"> • omówić biografię Jacka Soplicy 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Jacka Soplicę przed jego przemianą i po niej 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić momenty kluczowe dla biografii Jacka Soplicy z punktu widzenia tego bohatera oraz Gerwazego • omówić funkcję miana przybranego przez bohatera 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać stosunek do świata i siebie samego Jacka Soplicy oraz księdza Robaka (dostrzec kontrast) 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić różnych bohaterów literackich, którzy przeszli przemianę wewnętrzną
<ul style="list-style-type: none"> • wskazać odwołania do historii na początku utworu (przyjazd Tadeusza do Soplicowa) i na jego końcu (koncert Jankiela) • wymienić wydarzenia historyczne przywołane podczas oglądania przez Tadeusza obrazów • wymienić wydarzenia 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję przywołanych wydarzeń historycznych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję <i>Mazurka Dąbrowskiego</i> przywołanego na początku i na końcu dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać inne wydarzenia historyczne przywołane w dziele i omówić ich funkcję 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać i omówić teksty kultury nawiązujące do wydarzeń z historii Polski

historyczne przywołane w koncercie Jankiela				
<ul style="list-style-type: none"> wymienić cechy epopei 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść cechy epopei do <i>Pana Tadeusza</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję przymiotnika <i>ostatni</i>, który często pojawia się w utworze omówić sposób prezentacji przyrody w dziele 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy wybranego opisu przyrody w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat aktualności <i>Pana Tadeusza</i>
<ul style="list-style-type: none"> przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów epopei 	
<ul style="list-style-type: none"> wymienić tytuły omawianych utworów Adama Mickiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> określić przynależność gatunkową utworów 	<ul style="list-style-type: none"> przywołać problematykę omawianych utworów przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat roli Adama Mickiewicza w literaturze polskiej
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza wskazać podmiot liryczny i adresata lirycznego utworu wskazać w wierszu neologizmy 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat adresata lirycznego wiersza opisać kraj przedstawiony przez podmiot liryczny nazwać uczucia podmiotu lirycznego 	<ul style="list-style-type: none"> omówić znaczenie refrenu dla wymowy wiersza omówić funkcję neologizmów w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować znaczenie wyrażen: <i>światło-cień</i>, <i>bez-tęsknota</i> i <i>bez-myślenie</i> w kontekście wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> omówić obraz Józefa Chełmońskiego <i>Bociany</i>
<ul style="list-style-type: none"> określić ramy czasowe epoki wymienić elementy programu pozytywistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić etymologię nazwy epoki przedstawić najważniejsze zagadnienia programu pozytywistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać elementy realizmu na wybranych obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy obrazu realistycznego 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać powiązania pomiędzy realizmem pozytywistycznym a dokumentalizmem czasów obecnych
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść utworu określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> omówić świat przedstawiony noweli wskazać cechy gatunkowe noweli scharakteryzować głównego bohatera utworu omówić przemianę bohatera utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić przyczyny tułaczki Skawińskiego (także te niewyrażone bezpośrednio) omówić sposób, w jaki bohater reaguje na pierwsze wersy <i>Pana Tadeusza</i> omówić funkcję przyrody w noweli 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat sposobu postrzegania ojczyzny przez Skawińskiego zinterpretować symbolikę latarni morskiej sformułować przesłanie utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat problemów, z jakimi borykają się emigranci i uchodźcy omówić kontekst historyczny noweli
<ul style="list-style-type: none"> przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać istotne informacje we fragmentach dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenia tułactwa bohatera w odniesieniu do fragmentów i całości utworu 	<ul style="list-style-type: none"> napisać opowiadanie o późniejszych losach bohatera uzasadnić porównanie Skawińskiego do Syzyfa 	

<ul style="list-style-type: none"> wymienić elementy języka muzyki wymienić rodzaje muzyki rozrywkowej 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić utwór muzyczny na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystać elementy języka muzyki podczas analizy wybranego utworu 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę muzyki w wybranym filmie 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć prezentację na temat ulubionego muzyka lub rodzaju muzyki stworzyć prezentację na temat muzyki etnicznej charakterystycznej dla regionu, w którym mieszka
<ul style="list-style-type: none"> zdefiniować artykuł wymienić cechy artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić kompozycję artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> samodzielnie zebrać informacje do artykułu dokonać analizy formy i treści podanego artykułu 	<ul style="list-style-type: none"> napisać artykuł problemowy 	
<ul style="list-style-type: none"> wskazać różnice pomiędzy normą wzorcową a normą użytkową przedstawić podział błędów językowych 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać teksty realizujące normę wzorcową i normę użytkową poprawnie odmienić podane wyrazy wskazać w podanych wyrazach sylaby akcentowane 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędy w podanych tekstach odnaleźć w podanych tekstach błędy stylistyczne i je skorygować skorygować błędy interpunkcyjne 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie sformułować związki frazeologiczne poprawnie odczytać podane wyrazy 	
<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w tekście nazwy osobowe i miejscowe 	<ul style="list-style-type: none"> określić kategorie nazw osobowych i miejscowych 	<ul style="list-style-type: none"> używać poprawnych form nazwisk zapisać nazwy miejscowe w odpowiednich formach 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć nazwy narodowości i mieszkańców od nazw miejscowych 	
<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>artykuł, norma językowa, norma wzorcowa, norma użytkowa, błąd językowy, nazwy osobowe</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
<ul style="list-style-type: none"> opisać to, co zostało przedstawione na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła omówić relacje pomiędzy postaciami przedstawionymi na obrazie 	<ul style="list-style-type: none"> określić nastrój obrazu i wskazać środki, które go kształtują 	<ul style="list-style-type: none"> omówić funkcję światłocienia zinterpretować obraz 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować prezentację na temat swojego wzorca
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>wywiad</i> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> wymienić zasady, którymi warto kierować się podczas poszukiwania autorytetu wskazać różnice pomiędzy autorytetem a guru 	<ul style="list-style-type: none"> omówić rolę autorytetów we współczesnym świecie dokonać analizy sposobu zadawania pytań przez dziennikarkę 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat współczesnych autorytetów podjąć dyskusję na temat uznawania celebrytów za autorytety 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić swój autorytet i uzasadnić ten wybór

<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść lektury • wymienić bohaterów pierwszo- i drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • określić czas i miejsce akcji • wymienić wątki główne i poboczne 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść definicję powieści historycznej do utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w powieści elementy rzeczywistości starożytnego Rzymu 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić nurty starożytnej filozofii i omówić te, do których nawiązano w powieści
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić obraz kultury starożytnego Rzymu zaprezentowany w powieści • omówić życie pierwszych chrześcijan w Rzymie • dokonać charakterystyki porównawczej Nerona i św. Piotra 	<ul style="list-style-type: none"> • określić hierarchię wartości pogan i chrześcijan • omówić przyczyny, konsekwencje i znaczenie pożaru Rzymu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić symbolikę cierpienia pierwszych chrześcijan • podać przykłady symboli pojawiających się w powieści i zinterpretować ich znaczenie • wypowiedzieć się na temat uniwersalnej wymowy powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat aktualności przesłania powieści
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować wybranych bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Marka Winicjusza jako bohatera dynamicznego • wypowiedzieć się na temat znaczenia Petroniusza w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać kreacje bohaterek powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat funkcjonalności filozofii wyznawanej przez Petroniusza
<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić historię miłości Marka Winicjusza i Ligii 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposoby postrzegania miłości między mężczyzną a kobietą przez Rzymian i chrześcijan 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dojrzewanie Marka Winicjusza do miłości • omówić zaprezentowaną w powieści chrześcijańską miłość bliźniego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne postawy wobec winowajców na przykładach bohaterów powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposoby zaprezentowania wątków miłosnych w innych tekstach kultury
<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów powieści 	
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić tytuły omawianych dzieł Henryka Sienkiewicza 	<ul style="list-style-type: none"> • określić przynależność gatunkową poznanych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy problematyki omawianych utworów • przedstawić motywy pojawiające się w omawianych utworach 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść się do kształtu artystycznego omawianych utworów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat roli Henryka Sienkiewicza w literaturze polskiej
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentów tekstu • określić narrację fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować bohaterów fragmentów powieści • określić temat przewodni fragmentów utworu • wypowiedzieć się na temat prawdziwości opowieści snutej przez panią Różę 	<ul style="list-style-type: none"> • postawić hipotezy dotyczące celu, w jakim pani Róża opowiada Oskarowi historię • omówić relacje łączące Oskara z panią Różą 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat języka bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
<ul style="list-style-type: none"> • wymienić wartości życiowe, na które zwraca uwagę Leszek 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić różne sposoby rozumienia przez rozmówców 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić cechy prawdziwego przyjaciela na podstawie 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę częstego posługiwania się przez Leszka 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wypowiedzi Leszka

Kołąkowski	pojęcia <i>mędrzec</i>	wywiadu	Kołąkowskiego sformułowaniami wyrażającymi niepewność	Kołąkowskiego • odnaleźć w tekstach kultury różne przedstawienia przyjaźni i je omówić
• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wyjaśnić, w imieniu jakiej zbiorowości wypowiada się podmiot liryczny • scharakteryzować tytułowych <i>ludożerców</i>	• zinterpretować zabieg stylistyczny zastosowany na początku wiersza • omówić funkcję użycia wyrazu <i>ludożerca</i> w utworze	• zinterpretować zakończenie wiersza • odnieść wymowę wiersza do codziennej rzeczywistości	• podjąć dyskusję na temat <i>ludożerców</i> w codziennej rzeczywistości • podjąć dyskusję na temat: „Czy każdy ma w sobie <i>ludożercę</i> ?”
• omówić treść felietonu	• wskazać w tekście elementy języka potocznego i określić ich funkcję • odnieść definicję felietonu do tekstu Anny Dziewit-Meller	• omówić funkcje kompozycyjne poszczególnych fragmentów tekstu	• wskazać główną myśl felietonu • odnieść pojęcie <i>stereotyp</i> do historii opisaną przez autorkę	• omówić wybrany felieton
• wymienić cechy listu otwartego	• przedstawić kompozycję listu otwartego	• skorygować podany list otwarty i wzmocnić jego perswazyjność odpowiednimi środkami retorycznymi • dokonać analizy przykładów listów otwartych	• zredagować list otwarty	
• wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>kadr, plan filmowy, ujęcie, scena, montaż, scenariusz</i>	• podać przykłady filmów, reprezentujących poszczególne gatunki	• wskazać w wybranych filmach cechy pozwalające zaklasyfikować je do poszczególnych gatunków	• dokonać analizy języka filmu na wybranym przykładzie • ocenić wybrane dzieło filmowe na podstawie podanych kryteriów	• stworzyć scenariusz filmowy spełniający wymogi wybranej konwencji gatunkowej
• wymienić odmienne i nieodmienne części mowy	• scharakteryzować odmienne i nieodmienne części mowy • rozpoznać nieodmienne części mowy	• odnaleźć w tekście nieosobowe formy czasowników i je określić • dokonać poprawnej deklinacji rzeczowników • poprawnie odmienić i stopniować przymiotniki	• właściwie określić formy osobowe czasowników • poprawnie określić i stosować formy zaimków	
• wskazać w zdaniu podmiot i orzeczenie	• wskazać w zdaniu przydawki i określić, jakimi częściami mowy zostały one wyrażone • wskazać w zdaniu dopełnienie i okolicznik	• wskazać w zdaniu orzeczenie imienne	• rozpoznać i zastosować zdania bezpodmiotowe	
• podzielić wypowiedzenia na	• rozpoznać zdania	• przekształcić zdania	• przekształcić zdania w	

zдания i równoważniki zdań • rozpoznać w tekście równoważniki zdań	współrzędnie i podrzędnie złożone	pojedyncze w złożone	imiesłowowe równoważniki zdań	
<ul style="list-style-type: none"> • odtworzyć najważniejsze fakty i opinie • posługiwać się pojęciami: <i>powieść historyczna, bohater dynamiczny, symbol, felieton, film, odmienne i nieodmienne części mowy, części zdania, rodzaje wypowiedzeń, list otwarty</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> • wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> • poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> • wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>mural, motyw biblijny, street art</i> • opisać mural 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać motyw biblijny, do którego odnosi się dzieło 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować symbolikę barw użytych przez artystkę • wyjaśnić tytuł muralu 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować wymowę dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić wybrany przykład <i>street artu</i>
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>antyutopia</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić świat przedstawiony w utworze • omówić sytuację, w której znalazła się bohaterka • omówić sposób sprawowania władzy w Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, na czym polega dylemat Katniss • wskazać cechy antyutopii w świecie opisywanym przez autorkę 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić, jaką funkcję pełnią Głodowe Igrzyska w świecie Panem 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć prezentację na temat różnych form antyutopii w tekstach kultury
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • określić czas i miejsce akcji powieści • omówić narrację powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • opisać mieszkańców Klerykowa 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sposób kreacji bohaterów drugoplanowych 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć powiązania pomiędzy biografią pisarza a historią głównego bohatera 	
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść powieści • wymienić metody rusyfikacji przedstawione w powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić sposób funkcjonowania szkoły w powieści • wymienić metody działania nauczycieli sprzyjające rusyfikacji 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat kontekstu historycznego utworu • omówić różne formy walki z rusyfikacją 	<ul style="list-style-type: none"> • odnieść treść powieści do mitu o Syzyfie 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów uniformizowania młodzieży w szkole
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść fragmentu tzw. lekcji języka polskiego (rozdz. XV) 	<ul style="list-style-type: none"> • scharakteryzować Bernarda Zygiera • omówić reakcje bohaterów na recytację Bernarda Zygiera 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić Bernarda Zygiera jako buntownika • omówić konsekwencje opisanego lekcji 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować tytuł powieści 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat potrzeby nauki języka ojczystego
<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić najważniejsze informacje o Marcinie Borowiczu, Andrzeju Radku i 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać najważniejsze osoby i czynniki, które wpłynęły na bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat wpływu pochodzenia, miejsca zamieszkania, statusu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy procesu dojrzewania bohaterów 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat potrzeby zachowania tożsamości narodowej w

Bernardzie Zygierze		majątkowego i sytuacji rodzinnej na rozwój bohaterów • wymienić tytuły książek ważnych dla bohaterów i omówić znaczenie tych pozycji		czasach zaborów i obecnie
• przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu	• wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu	• dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów powieści	• stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu	
• określić ramy czasowe epoki • wskazać najważniejsze tendencje w epoce	• wymienić najważniejsze tendencje w sztuce dwudziestolecia międzywojennego	• omówić kontekst historyczny epoki • odnieść termin <i>awangarda</i> do środków wyrazu i tematów wykorzystywanych w dwudziestolecu międzywojennym	• omówić wybrane dzieło sztuki dwudziestolecia międzywojennego	• wskazać nawiązania do dwudziestolecia międzywojennego w sztuce współczesnej
• omówić treść wiersza • wskazać podmiot liryczny utworu	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego wiersza • opisać przeżycia, których doświadcza podmiot liryczny	• zinterpretować metaforę powstałą na bazie związku frazeologicznego <i>mieć zielono w głowie</i> • wskazać sformułowania wiążące się z radością życia	• zinterpretować zakończenie wiersza	• wypowiedzieć się na temat sposobów okazywania zadowolenia z życia i optymizmu
• omówić treść wiersza	• wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję	• postawić tezę interpretacyjną • wypowiedzieć się na temat cech <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i>	• zinterpretować puentę wiersza	• podjąć dyskusję na temat <i>małego</i> i <i>dużego szczęścia</i> w odniesieniu do wybranych tekstów kultury
• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki • wskazać podmiot liryczny tekstu	• określić funkcję zwrotów do adresata	• wypowiedzieć się na temat sprzeczności zaprezentowanych w utworze	• zinterpretować znaczenie wiersza • wyjaśnić sens puenty	• podjąć dyskusję na temat przyczyn i sensu lęku przed miłością
• omówić treść wiersza • wymienić cechy Boga i szewczyka	• omówić sytuację liryczną w utworze • wskazać środki stylistyczne użyte w wierszu i określić ich funkcję • omówić kompozycję wiersza	• omówić stosunek szewczyka do otrzymanego daru • zinterpretować postawę szewczyka	• sformułować przesłanie wiersza	• stworzyć tekst z wykorzystaniem neologizmów
• wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>alegoria</i> • omówić treść tekstu	• wypowiedzieć się na temat narratora tekstu • wyjaśnić postawę Koguta	• omówić alegoryczne znaczenie postaci • wskazać w tekście elementy	• odnieść postawę Koguta do wyobrażeń na temat artysty • sformułować morał	• podjąć dyskusję na temat sposobu postrzegania artystów • porównać utwór Sławomira

<ul style="list-style-type: none"> określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> skomentować zachowanie Lisa 	komizmu		Mroźka z wybraną bajką zwierzęcą
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>literatura faktu, reportaż</i> omówić treść fragmentów tekstu przedstawić bohaterów fragmentów utworu omówić zadania <i>reserczerki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohaterów fragmentów utworu przedstawić sposób pracy dziennikarzy w czasopiśmie „Time” 	<ul style="list-style-type: none"> wyliczyć problemy, z jakimi zetknęła się Marta podczas wykonywania powierzonego jej zadania 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować puentę sformułowaną przez ojca Marty wskazać wyrażenia środowiskowe, wyjaśnić ich znaczenie i określić funkcję w tekście 	<ul style="list-style-type: none"> podjąć dyskusję na temat rzetelnych źródeł informacji
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>podanie</i> wymienić elementy, które powinny znaleźć się w podaniu 	<ul style="list-style-type: none"> zgromadzić argumenty przydatne do uzasadnienia prośby 	<ul style="list-style-type: none"> skorygować błędnie napisane podanie napisać podanie 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować za pomocą komputera podanie o przyjęcie do szkoły ponadpodstawowej 	
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>grafika, rysunek, perspektywa, grafika artystyczna, ilustracja, plakat, animacja, logo, identyfikacja wizualna firmy</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić elementy języka grafiki na wybranym przykładzie wymienić i opisać najważniejsze techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> omówić środki wyrazu zastosowane przez autora wybranej grafiki omówić tradycyjne techniki graficzne 	<ul style="list-style-type: none"> ocenić dzieło sztuki na podstawie podanych kryteriów 	<ul style="list-style-type: none"> przygotować prezentację na temat wybranego artysty grafika stworzyć pisemną recenzję wybranego dzieła sztuki
<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić różnice pomiędzy mową niezależną i zależną 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w podanym tekście przykłady mowy zależnej i niezależnej zastosować poprawną interpunkcję przy zapisie dialogu 	<ul style="list-style-type: none"> zapisać dowolny dialog w mowie zależnej 	<ul style="list-style-type: none"> zredagować tekst z wypowiedziami w mowie zależnej przekształcić mowę zależną na niezależną i odwrotnie 	
<ul style="list-style-type: none"> podzielić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wypowiedzenia składowe 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym orzeczenia i równoważniki zdań 	<ul style="list-style-type: none"> rozpoznać w wypowiedzeniu wielokrotnie złożonym relacje współrzędne i podrzędne 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić wypowiedzenie wielokrotnie złożone na wykresie 	
<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>grafika, liryka, alegoria, reportaż, neologizm artystyczny, sztuka dwudziestolecia międzywojennego, mowa zależna i niezależna, zdania wielokrotnie złożone, podanie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
<ul style="list-style-type: none"> opisać rysunek 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób ukazania 	<ul style="list-style-type: none"> dokonać analizy stosunków 	<ul style="list-style-type: none"> przedstawić postawę wobec 	<ul style="list-style-type: none"> omówić tematykę i środki

	postaci na rysunku	międzyludzkich ukazanych na rysunku • odnieść treść rysunku do zwyczaju upamiętniania ważnych osób i wydarzeń poprzez pomniki	działań wojennych, która wynika z rysunku	wyrazu innych dzieł Pawła Kuczyńskiego
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>faszizm, rasizm</i> • omówić treść fragmentów tekstu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić znaczenie czasu i miejsca akcji dla wymowy fragmentów utworu • omówić funkcję postaci Jessego Owensa we fragmentach tekstu • scharakteryzować Rudy'ego 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić przyczynę reakcji ojca na zachowanie Rudy'ego • omówić dialog pomiędzy ojcem i synem 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować znaczenie dziecięcej naiwności Rudy'ego dla wymowy fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • zaprezentować sylwetkę Jessego Owensa • przedstawić kontekst historyczny fragmentów tekstu na podstawie dowolnych źródeł
<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe epoki 	<ul style="list-style-type: none"> • wymienić najważniejsze zjawiska kulturowe związane z okresem wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dzieła sztuki z okresu wojny i okupacji 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy środków wyrazu wykorzystanych przez twórców omawianych dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat różnych sposobów przedstawiania tragedii II wojny światowej
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać środki językowe oddziałujące na zmysły 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego i adresata lirycznego utworu • omówić sytuację liryczną w wierszu 	<ul style="list-style-type: none"> • określić funkcję oddziaływania na zmysły w wierszu • omówić kontekst biograficzny utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić funkcję kontrastu pomiędzy początkowymi strofami a zakończeniem wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • podjąć dyskusję na temat wpływu wojny na odczucia człowieka z wykorzystaniem innych znanych sobie tekstów kultury
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • określić rodzaj narracji 	<ul style="list-style-type: none"> • określić ramy czasowe utworu • wskazać w utworze elementy gawędy harcerskiej 	<ul style="list-style-type: none"> • określić tematykę tekstu • wypowiedzieć się na temat stosunku narratora do opisywanego świata 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować sens tytułu 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić kontekst historyczny utworu
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść utworu • zrelacjonować przebieg akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić różnice pomiędzy sabotażem a dywersją • omówić akcje sabotażowe i dywersyjne bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat skutków działań sabotażowych i dywersyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić przyczyny i skutki akcji pod Arsenalem 	<ul style="list-style-type: none"> • porównać sposób przedstawienia akcji pod Arsenalem w książce Aleksandra Kamińskiego i filmie Roberta Glińskiego
<ul style="list-style-type: none"> • omówić losy bohaterów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić i scharakteryzować bohaterów utworu • zdefiniować pojęcie <i>patriotyzm</i> w kontekstach historycznym i współczesnym 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić hierarchię wartości bohaterów książki przed wybuchem wojny oraz w czasie okupacji • zaprezentować bohaterów utworu jako przedstawicieli pokolenia wojennego 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić dylematy moralne bohaterów tekstu • wypowiedzieć się na temat sposobu przedstawienia <i>czasu pogardy</i> w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat fenomenu Polskiego Państwa Podziemnego

<ul style="list-style-type: none"> • przeczytać ze zrozumieniem fragmenty utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać istotne informacje we fragmentach tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy kształtu artystycznego fragmentów utworu 	<ul style="list-style-type: none"> • stworzyć własny tekst na podstawie fragmentów utworu 	
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>Holocaust</i> • wymienić upersonifikowane pojęcia użyte w utworze 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić sytuację liryczną w utworze • wyjaśnić znaczenie każdego z upersonifikowanych pojęć użytych w utworze • omówić funkcję powtarzania ostatnich sylab 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w wierszu nawiązania do twórczości Janusza Korczaka i określić ich funkcję • zinterpretować zabieg nazwania Janusza Korczaka <i>ostatnim Mohikaninem</i> • przedstawić i zinterpretować sposób zachowania uosobionych wartości 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję zabiegu uosobienia wartości • omówić wymowę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • przedstawić kontekst historyczny utworu • wypowiedzieć się na temat budapeszteńskiego pomnika upamiętniającego ofiary Holocaustu
<ul style="list-style-type: none"> • omówić treść wiersza • wskazać adresata lirycznego wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • wypowiedzieć się na temat podmiotu lirycznego utworu • opisać sytuację liryczną w tekście • wskazać w wierszu elementy rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • omówić relacje pomiędzy podmiotem lirycznym a adresatem lirycznym utworu • omówić sposób przedstawienia w wierszu rzeczywistości powojennej 	<ul style="list-style-type: none"> • zinterpretować funkcję powtórzenia • wyjaśnić, w jaki sposób zastosowanie form czasu przeszłego wpływa na atmosferę wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> • odnaleźć konteksty i nawiązania
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>życiorys, CV (curriculum vitae)</i> • wymienić elementy życiorysu i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje, które powinny znaleźć się w życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje przydatne do napisania życiorysu i CV • skorygować błędy w podanych życiorysie i CV 	<ul style="list-style-type: none"> • zredagować oficjalne CV na podstawie życiorysu 	
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>list motywacyjny</i> • wymienić elementy listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • zgromadzić informacje przydatne do napisania listu motywacyjnego, który będzie odpowiedzią na podane ogłoszenie 	<ul style="list-style-type: none"> • uporządkować informacje potrzebne do napisania listu motywacyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> • ocenić rzetelność i wiarygodność podanych listów motywacyjnych • zredagować list motywacyjny 	
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>głoska, litera, ubezdźwięcznienie, udźwięcznienie, uproszczenie grupy spółgłoskowej</i> • przedstawić podział głosek • wymienić zasady poprawnego akcentowania w języku polskim 	<ul style="list-style-type: none"> • rozpoznać rodzaje głosek • poprawnie podzielić wyrazy na sylaby • wskazać wyrazy, w których nastąpiły uproszczenia grup spółgłoskowych • wskazać upodobnienia wewnątrzwyrazowe 	<ul style="list-style-type: none"> • skorygować błędy w podziale wyrazów na sylaby • poprawnie akcentować wyrazy stanowiące wyjątki od reguły 	<ul style="list-style-type: none"> • określić kierunek upodobnienia • skorygować błędy w akcentowaniu 	
<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie pojęć: <i>wyraz podstawowy, wyraz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • wyjaśnić znaczenie podanych wyrazów pochodnych 	<ul style="list-style-type: none"> • wskazać w podanych parach wyrazy podstawowe i pochodne 	<ul style="list-style-type: none"> • dokonać analizy słowotwórczej podanych 	

<p><i>pochodny, temat słowotwórczy, formant, przedrostek, przyrostek, wrostek, formant zerowy, oboczność, rodzina wyrazów, rdzeń, wyraz pokrewny, oboczność</i></p> <ul style="list-style-type: none"> wymienić kategorie słowotwórcze 	<ul style="list-style-type: none"> przyporządkować wyraz pochodny do kategorii słowotwórczej wskazać wyrazy należące do jednej rodziny 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać formant w wyrazie pochodnym wskazać w rodzinie wyrazów rdzeń i oboczności 	<p>wyrazów</p> <ul style="list-style-type: none"> stworzyć wyrazy należące do wskazanych kategorii słowotwórczych sporządzić wykres rodziny wyrazów 	
<ul style="list-style-type: none"> odtworzyć najważniejsze fakty i opinie posługiwać się pojęciami: <i>wojna i okupacja, sztuka o wojnie, fonetyka, słowotwórstwo, życiorys i CV, list motywacyjny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać najważniejsze konteksty 	<ul style="list-style-type: none"> wyciągać wnioski przedstawiać własne stanowisko 	<ul style="list-style-type: none"> poprawnie interpretować wymagany materiał właściwie argumentować uogólniać, podsumowywać i porównywać 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywać bogate konteksty formułować i rozwiązywać problemy badawcze
<ul style="list-style-type: none"> opisać obraz 	<ul style="list-style-type: none"> omówić kompozycję dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> omówić sposób ukazania postaci na pierwszym planie omówić sposób oddania na obrazie gwaru ulicy omówić funkcję kolorystyki dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tytuł obrazu 	<ul style="list-style-type: none"> zaprezentować różne sposoby przedstawiania miasta w tekstach kultury
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu określić, co szkodziło pięknej twarzy Nino wyjaśnić znaczenie pojęcia <i>powiastka filozoficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić, dlaczego Nino schował twarz do kuferka wyjaśnić znaczenie frazeologizmów: <i>stracić twarz, zachować twarz i twarzą w twarz</i> 	<ul style="list-style-type: none"> omówić pytania zadane przez uczonego Kru wskazać w tekście cechy powiastki filozoficznej 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symboliczne znaczenie chowania twarzy omówić przenośne znaczenie tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować tekst w kontekście mitu o Narcyzie podjąć dyskusję na temat pogoni za pięknem cielesnym
<ul style="list-style-type: none"> wymienić imiona i nazwiska polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> przybliżyć sylwetkę jednego z polskich noblistów literackich 	<ul style="list-style-type: none"> zrekonstruować treść fragmentów wybranej mowy noblowskiej 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat fragmentów mów noblowskich 	<ul style="list-style-type: none"> wypowiedzieć się na temat wybranego utworu dowolnego noblisty literackiego
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść fragmentów tekstu 	<ul style="list-style-type: none"> scharakteryzować bohatera utworu omówić znaczenia dosłowne i przenośne fragmentów tekstu odnieść utwór do definicji przypowieści 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować porównanie życia do kartki zinterpretować diagnozę lekarki 	<ul style="list-style-type: none"> wyjaśnić symbolikę duszy, którą zgubił bohater tekstu sformułować przesłanie płynące z utworu 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować ilustracje Joanny Concejo w kontekście utworu
<ul style="list-style-type: none"> omówić treść wiersza określić rodzaj liryki 	<ul style="list-style-type: none"> wskazać w wierszu opisy przejawów wiosny wskazać środki stylistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> postawić tezę interpretacyjną określić funkcję środków stylistycznych użytych w 	<ul style="list-style-type: none"> zinterpretować funkcję światła w wierszu omówić przesłanie wiersza 	<ul style="list-style-type: none"> stworzyć prezentację na temat ogrodów w różnych czasach i kulturach

	użyte w utworze	utworze • wskazać w tekście nawiązania biblijne		
• omówić treść wiersza • określić rodzaj liryki	• wypowiedzieć się na temat bohatera lirycznego utworu • określić, w czym imieniu mówi podmiot liryczny wiersza	• wyjaśnić, na czym polega sprzeczność w relacji człowieka z kotem	• zinterpretować puentę utworu w kontekście jego całości • sformułować przesłanie wiersza	• wypowiedzieć się na temat funkcji piękna na plakacie schroniska
• nazwać postawy zaprezentowane w wierszu	• omówić dwie postawy zaprezentowane w wierszu	• sformułować temat wiersza	• odnieść przesłanie wiersza do znanych sobie osób, zjawisk i bohaterów tekstów kultury • wyjaśnić, z czego mogą wynikać różne sposoby postrzegania świata	• podjąć dyskusję na temat potrzeby ciekawości świata
• odtworzyć najważniejsze fakty i opinie	• wykorzystywać najważniejsze konteksty	• wyciągać wnioski • przedstawiać własne stanowisko	• poprawnie interpretować wymagany materiał • właściwie argumentować • uogólniać, podsumowywać i porównywać	• wykorzystywać bogate konteksty • formułować i rozwiązywać problemy badawcze
• wymienić motywy i tematy podejmowane w lekturach obowiązkowych	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas prezentowania różnych typów bohaterów	• wykorzystywać znajomość lektur obowiązkowych podczas omawiania podanych problemów	• problematyzować treść lektur obowiązkowych	• wykorzystywać treść lektur obowiązkowych podczas prac kreatywnych